

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VI kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM 10-117-07

Druk nr 69

Warszawa, 6 listopada 2007 r.

Pan
Bronisław Komorowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o przeniesieniu praw emerytalnych urzędników Wspólnot Europejskich.

Projekt ma na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Ponadto uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Pracy i Polityki Społecznej.

Z poważaniem

(-) Jarosław Kaczyński

U S T A W A

z dnia

o przeniesieniu praw emerytalnych urzędników Wspólnot Europejskich

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa określa sposób i tryb przeniesienia praw emerytalnych urzędników Wspólnot Europejskich na podstawie przepisów artykułu 11 załącznika VIII do rozporządzenia Rady (EWG, EURATOM, EWWiS) Nr 259/68 z dnia 29 lutego 1968 r. – Regulamin pracowniczy urzędników i warunki zatrudnienia innych pracowników Wspólnot Europejskich (Dz.Urz. UE L 56 z 4.03.1968, str. 1, z późn. zm.; Dz.Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 1, t. 2, str. 5, z późn. zm.), w zakresie przeniesienia przez urzędnika Wspólnot praw emerytalnych.

Art. 2. Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) ekwiwalent praw – równowartość praw do emerytury nabytych w systemie zabezpieczenia społecznego Wspólnot Europejskich, praw do emerytury z systemu ubezpieczeń społecznych, praw do emerytury z ubezpieczenia społecznego rolników lub do środków zgromadzonych na rachunku uczestnika w pracowniczym programie emerytalnym mogąca być przedmiotem rozliczenia pieniężnego, w rozumieniu art. 63 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2002 r. Nr 72, poz. 665, z późn. zm.¹⁾);
- 2) fundusz emerytalny FUS – fundusz wyodrębniony w ramach Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w rozumieniu ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubez-

- pieczeń społecznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 11, poz. 74, z późn. zm.²⁾);
- 3) instytucja Wspólnot – jedna z instytucji, o której mowa w rozporządzeniu Rady (EWG, EURATOM, EWWiS) Nr 259/68 z dnia 29 lutego 1968 r. – Regulamin pracowniczy urzędników i warunki zatrudnienia innych pracowników Wspólnot Europejskich;
  - 4) Kasa – Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 1998 r. Nr 7, poz. 25, z późn. zm.³⁾);
  - 5) pracodawca – pracodawca, o którym mowa w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o pracowniczych programach emerytalnych (Dz. U. Nr 116, poz. 1207, z późn. zm.⁴⁾);
  - 6) prawa emerytalne nabyte w systemie zabezpieczenia społecznego Wspólnot Europejskich – prawa emerytalne, w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady (EWG, EURATOM, EWWiS) Nr 259/68 z dnia 29 lutego 1968 r. – Regulamin pracowniczy urzędników i warunki zatrudnienia innych pracowników Wspólnot Europejskich;
  - 7) ubezpieczenie emerytalno-rentowe – ubezpieczenie, w rozumieniu ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników;
  - 8) urzędnik Wspólnot – urzędnik lub inny pracownik Wspólnot Europejskich uprawniony do przeniesienia ekwiwalentu praw, w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady (EWG, EURATOM, EWWiS) Nr 259/68 z dnia 29 lutego 1968 r. – Regulamin pracowniczy urzędników i warunki zatrudnienia innych pracowników Wspólnot Europejskich;
  - 9) Zakład – Zakład Ubezpieczeń Społecznych, w rozumieniu ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych;

- 10) zarządzający – zarządzający, o którym mowa w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o pracowniczych programach emerytalnych;
- 11) zatrudniony – pracownik, jak również osoba pracująca na własny rachunek lub osoba, która kiedykolwiek była pracownikiem lub osobą pracującą na własny rachunek w Rzeczypospolitej Polskiej, w rozumieniu przepisu art. 1 lit. a rozporządzenia Rady (EWG) Nr 1408/71/EWG z dnia 14 czerwca 1971 r. w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego do pracowników najemnych, osób prowadzących działalność na własny rachunek i do członków ich rodzin przemieszczających się we Wspólnocie (Dz.Urz. UE L 74 z 27.03.1972, str. 1, z późn. zm.; Dz.Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 5, t. 1, str. 35, z późn. zm.), ubezpieczony obowiązkowo lub dobrowolnie na wypadek zdarzenia objętego przepisami tego rozporządzenia.

Art. 3. 1. Przeniesienie ekwiwalentu praw urzędnika Wspólnot obejmuje:

- 1) przeniesienie ekwiwalentu praw nabytych w systemie zabezpieczenia społecznego Wspólnot Europejskich do systemu ubezpieczeń społecznych, zwane dalej „przeniesieniem ze Wspólnot ekwiwalentu praw”;
- 2) przeniesienie ekwiwalentu praw do emerytury z systemu ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia społecznego rolników oraz do środków zgromadzonych na rachunku uczestnika w pracowniczym programie emerytalnym, zwane dalej „przeniesieniem do Wspólnot ekwiwalentu praw”.

2. Przeniesienia ze Wspólnot ekwiwalentu praw dokonuje instytucja Wspólnot do Zakładu.

3. Przeniesienia do Wspólnot ekwiwalentu praw dokonuje:

- 1) Zakład – w części dotyczącej przeniesienia ekwiwalentu praw do emerytury z systemu ubezpieczeń społecznych;
- 2) Kasa – w części dotyczącej przeniesienia ekwiwalentu praw do emerytury z ubezpieczenia społecznego rolników;
- 3) pracodawca – w części dotyczącej przeniesienia środków zgromadzonych na rachunku uczestnika w pracowniczym programie emerytalnym.

Art. 4. Przeniesienia ekwiwalentu praw dokonuje się na wniosek urzędnika Wspólnot złożony do instytucji Wspólnot.

Art. 5. 1. Prawo do dokonania przeniesienia ekwiwalentu praw przysługuje urzędnikowi Wspólnot tylko jeden raz.

2. Urzędnik Wspólnot może zwrócić się o dokonanie uzupełniającego przeniesienia praw nabytych po dokonaniu przeniesienia, o którym mowa w ust. 1, w przypadku uzyskania urlopu z przyczyn osobistych w instytucji Wspólnot lub oddelegowania w trakcie służby w instytucji Wspólnot.

Rozdział 2

Przeniesienie ze Wspólnot ekwiwalentu praw

Art. 6. 1. Czynności związane z przeniesieniem ze Wspólnot ekwiwalentu praw dokonuje Zakład po otrzymaniu wniosku urzędnika Wspólnot o dokonanie przeniesienia ekwiwalentu praw.

2. Po uzyskaniu niezbędnych informacji dotyczących urzędnika Wspólnot, w szczególności:

- 1) pierwszego imienia,
- 2) nazwiska,
- 3) adresu zamieszkania oraz adresu do korespondencji;
- 4) daty urodzenia,
- 5) numeru PESEL i NIP, a w razie gdy ubezpieczonemu

urzędnikowi Wspólnot nie nadano tych numerów lub jednego z nich – serii i numeru dowodu osobistego lub paszportu,

6) nazwy otwartego funduszu emerytalnego, w przypadku gdy urzędnik Wspólnot jest jego członkiem,

7) wskazania daty rozpoczęcia i zakończenia każdego z okresów, w których były odprowadzane składki na rzecz urzędnika Wspólnot

– Zakład przekazuje instytucji Wspólnot informację o numerze rachunku bankowego Zakładu, na który mają być przekazane środki finansowe będące przeniesionym ekwiwalentem praw.

3. Przed przeniesieniem ze Wspólnot ekwiwalentu praw Zakład może zwrócić się do instytucji Wspólnot o przekazanie innych informacji niezbędnych dla dokonania przeniesienia, w szczególności informacji dotyczących podstawy wymiaru składek za każdy rok kalendarzowy.

4. Dokument płatniczy stanowiący podstawę dokonania przeniesienia ze Wspólnot ekwiwalentu praw powinien zawierać informacje, o których mowa w ust. 2 pkt 1-5.

5. W przypadku niezyskania od urzędnika Wspólnot lub od instytucji Wspólnot informacji niezbędnych dla identyfikacji urzędnika Wspólnot i określenia przenoszonego ze Wspólnot ekwiwalentu praw Zakład zwraca się do tej instytucji lub tego urzędnika o uzupełnienie informacji i po ich uzyskaniu przekazuje informację o numerze rachunku bankowego Zakładu.

Art. 7. 1. W przypadku urzędnika Wspólnot będącego członkiem otwartego funduszu emerytalnego w ostatnim dniu podlegania ubezpieczeniom społecznym w Rzeczypospolitej Polskiej, Zakład dokonuje podziału przenoszonego ze Wspólnot ekwiwalentu praw między fundusz emerytalny FUS i otwarty fundusz emerytalny, przy czym:

- 1) przenoszony ze Wspólnot ekwiwalent praw za okres do końca 1998 r. stanowi w całości przychód funduszu emerytalnego FUS;
- 2) przenoszony ze Wspólnot ekwiwalent praw za okres od dnia 1 stycznia 1999 r. dzieli się między fundusz emerytalny FUS i otwarty fundusz emerytalny; podziału dokonuje się odpowiednio do stóp procentowych składek na ubezpieczenie emerytalne określonych w art. 22 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

2. Zakład w terminie 30 dni od dnia zaksięgowania środków finansowych na rachunku bankowym Zakładu będących przenoszonym ze Wspólnot ekwiwalentem praw ewidencjonuje je na koncie ubezpieczonego urzędnika Wspólnot i przekazuje w odpowiedniej części do otwartego funduszu emerytalnego zgodnie z zasadami określonymi w ust. 1.

3. W przypadku urzędnika Wspólnot niebędącego członkiem otwartego funduszu emerytalnego w ostatnim dniu podlegania ubezpieczeniom społecznym w Rzeczypospolitej Polskiej środki finansowe będące przenoszonym ze Wspólnot ekwiwalentem praw stanowią w całości przychód funduszu emerytalnego FUS.

4. W przypadku braku możliwości uzyskania przez Zakład informacji o wysokości ekwiwalentu praw ze Wspólnot za okres do końca 1998 r. oraz za okres od początku 1999 r. Zakład dokonuje podziału przenoszonego ze Wspólnot ekwiwalentu praw za cały okres na kwoty dotyczące obu tych okresów proporcjonalnie w stosunku do okresów, za które ten ekwiwalent jest przekazywany, z dokładnością do jednego dnia.

5. Do składki będącej przenoszonym ze Wspólnot ekwiwalentem praw, o którym mowa w ust. 1 albo ust. 3, nie stosuje się art. 19 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych oraz przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353, z późn. zm.⁵⁾) – dotyczących waloryzacji składek, w odniesieniu do okresów przypadających przed dniem przeniesienia ze Wspólnot ekwiwalentu praw.

6. W przypadku przeniesienia ze Wspólnot ekwiwalentu praw w walucie obcej, podlega on przeliczeniu na walutę polską, przy zastosowaniu kursu kupna tej waluty obowiązującego w banku prowadzącym rachunek Zakładu, o którym mowa w art. 6 ust. 2, w dniu dokonania przeliczenia.

Art. 8. 1. Ekwiwalent praw przeniesiony ze Wspólnot do systemu ubezpieczeń społecznych, o którym mowa w art. 7 ust. 1 pkt 1, traktuje się jako składkę na ubezpieczenie społeczne, a okresy, o których mowa w art. 6 ust. 2 pkt 7, jako okresy składkowe, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych uwzględniane przy ustalaniu prawa do emerytury lub przy ustalaniu kapitału początkowego i obliczaniu ich wysokości.

2. Ekwiwalent praw przeniesiony ze Wspólnot do systemu ubezpieczeń społecznych, o którym mowa w art. 7 ust. 1 pkt 2, w części przekazanej do funduszu emerytalnego FUS, powiększa kwotę składek stanowiących podstawę obliczenia emerytury określonej w art. 24 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych lub traktuje się jako składkę na ubezpieczenie emerytalne, natomiast okresy, o których mowa w tym przepisie, jako okresy ubezpieczenia, w rozumieniu przepisów cytowanej ustawy.

3. Ekwiwalent praw przeniesiony ze Wspólnot do funduszu emerytalnego FUS ewidencjonuje się na koncie ubezpieczonego urzędnika Wspólnot jako składkę na ubezpieczenie emerytalne na dzień jego wpływu na rachunek bankowy Zakładu.

4. Ekwiwalent praw przeniesiony ze Wspólnot do otwartego funduszu emerytalnego powiększa wartość środków finansowych zgromadzonych przez urzędnika Wspólnot w tym funduszu.

Rozdział 3

Przeniesienie do Wspólnot ekwiwalentu praw

Art. 9. 1. Ekwiwalent praw do emerytury przenoszony z systemu ubezpieczeń społecznych do Wspólnot stanowią:

- 1) zewidencjonowane na dzień przeniesienia ekwiwalentu praw na rachunek bankowy wskazany przez instytucję Wspólnot na koncie ubezpieczonego urzędnika Wspólnot kwoty:
  - a) składek należnych na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek, z wyłączeniem składek odprowadzanych do otwartego funduszu emerytalnego – w przypadku ubezpieczonego urzędnika Wspólnot niebędącego płatnikiem składek,
  - b) składek wpłaconych na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek, z wyłączeniem składek odprowadzanych do otwartego funduszu emerytalnego – w przypadku ubezpieczonego urzędnika Wspólnot będącego płatnikiem składek oraz osoby współpracującej z osobą prowadzącą pozarolniczą działalność,
  - c) zwaloryzowanego kapitału początkowego – będące podstawą obliczenia emerytury dla urzędnika Wspólnot, w rozumieniu ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych;
- 2) wartość środków finansowych zgromadzonych przez urzędnika Wspólnot w otwartym funduszu emerytalnym.

2. Wstępną wartość kwot, o których mowa w ust. 1, ustala się na dzień wpływu do instytucji Wspólnot wniosku urzędnika Wspólnot o przedstawienie warunków przeniesienia do Wspólnot ekwiwalentu praw do emerytury z systemu ubezpieczeń społecznych, zwanych dalej „warunkami przeniesienia”.

Art. 10. 1. Czynności związane z przeniesieniem ekwiwalentu praw do emerytury z systemu ubezpieczeń społecznych do Wspólnot dokonuje Zakład

po otrzymaniu od instytucji Wspólnot wniosku o przedstawienie warunków przeniesienia.

2. Dzień wpływu do instytucji Wspólnot wniosku o przedstawienie warunków przeniesienia traktuje się jako dzień złożenia wniosku o emeryturę, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, dla określenia warunków przeniesienia.

3. Przed przeniesieniem ekwiwalentu praw do emerytury z systemu ubezpieczeń społecznych do Wspólnot, w przypadku ubezpieczonego urzędnika Wspólnot niebędącego płatnikiem składek, Zakład ewidencjonuje na koncie ubezpieczonego urzędnika Wspólnot informację o zwaloryzowanej wysokości składek odprowadzanych do otwartego funduszu emerytalnego należnych za okres do końca miesiąca kalendarzowego poprzedzającego miesiąc dokonania przeniesienia ekwiwalentu praw i nieprzekazanych do końca tego miesiąca do otwartego funduszu emerytalnego.

4. Składki należne za okres, którego dotyczyło przeniesienie ekwiwalentu praw do emerytury z systemu ubezpieczeń społecznych do Wspólnot opłacone lub zidentyfikowane po jego przeniesieniu stanowią przychód funduszu emerytalnego FUS.

5. Przeniesienie ekwiwalentu praw do emerytury z systemu ubezpieczeń społecznych do Wspólnot odbywa się w walucie polskiej.

Art. 11. 1. Do dokonania przeniesienia ekwiwalentu praw do emerytury z systemu ubezpieczeń społecznych do Wspólnot przepis art. 6 stosuje się odpowiednio.

2. W przypadku urzędnika Wspólnot będącego członkiem otwartego funduszu emerytalnego, Zakład niezwłocznie występuje do tego funduszu o udzielenie informacji o wartości środków finansowych zgromadzonych na rachunku urzędnika Wspólnot na dzień wpływu do instytucji Wspólnot wniosku o przedstawienie warunków przeniesienia. Informację tę otwarty fundusz emerytalny przekazuje niezwłocznie po otrzymaniu wystąpienia Zakładu.

Art. 12. 1. Po uzyskaniu niezbędnych informacji Zakład przedstawia urzędnikowi Wspólnot wstępną wersję warunków przeniesienia.

2. Urzędnik Wspólnot ma prawo, w terminie 3 miesięcy od dnia przedstawienia mu wstępnej wersji warunków przeniesienia, zgłosić Zakładowi zastrzeżenia dotyczące warunków przeniesienia, przedstawiając dokumenty potwierdzające te zastrzeżenia.

3. Po upływie terminu, o którym mowa w ust. 2, nie wcześniej jednak niż po uzyskaniu niezbędnych informacji Zakład niezwłocznie przekazuje instytucji Wspólnot warunki przeniesienia.

4. Warunki przeniesienia zawierają:

- 1) określenie ekwiwalentu praw, o którym mowa w art. 9 ust. 1 pkt 1;
- 2) określenie ekwiwalentu praw, o którym mowa w art. 9 ust. 1 pkt 2;
- 3) informację, że ostateczna kwota przeniesienia ekwiwalentu praw do emerytury z systemu ubezpieczeń społecznych do Wspólnot zależeć będzie:
  - a) w części dotyczącej środków finansowych, które mają być przekazane z funduszu emerytalnego FUS – od waloryzacji na zasadach określonych w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, na dzień przeniesienia przez Zakład ekwiwalentu praw do Wspólnot,
  - b) w części dotyczącej środków finansowych, które mają być przekazane z otwartego funduszu emerytalnego – od wartości jednostki tego funduszu na dzień poprzedzający przesłanie przez otwarty fundusz emerytalny informacji do Zakładu, po otrzymaniu przez Zakład akceptacji warunków przeniesienia.

5. Kwoty, o których mowa w ust. 4 pkt 1 i 2, określa się na

dzień wpływu do instytucji Wspólnot wniosku o przedstawienie warunków przeniesienia.

Art. 13. 1. Potwierdzeniem przyjęcia przez urzędnika Wspólnot warunków przeniesienia jest akceptacja warunków przeniesienia przekazywana przez instytucję Wspólnot. Akceptację warunków przeniesienia urzędnik Wspólnot poświadczają własnoręcznym podpisem.

2. W przypadku przekazania przez instytucję Wspólnot w formie pisemnej informacji o braku akceptacji warunków przeniesienia, Zakład wydaje decyzję.

Art. 14. 1. W przypadku urzędnika Wspólnot będącego członkiem otwartego funduszu emerytalnego, Zakład niezwłocznie po otrzymaniu akceptacji warunków przeniesienia występuje do otwartego funduszu emerytalnego o udzielenie informacji o wartości środków zgromadzonych na rachunku urzędnika Wspólnot na dzień poprzedzający przekazanie tej informacji. Informację tę otwarty fundusz emerytalny przekazuje niezwłocznie po otrzymaniu wystąpienia Zakładu.

2. W najbliższym terminie odprowadzania składek do otwartego funduszu emerytalnego Zakład pomniejsza kwotę składek odprowadzanych do tego funduszu o wartość środków podaną w informacji, o której mowa w ust. 1.

3. Wartość środków, o których mowa w ust. 1, wraz z kwotą środków na koncie ubezpieczonego urzędnika Wspólnot stanowiącą podstawę obliczenia emerytury dla urzędnika Wspólnot, o której mowa w art. 9 ust. 1 pkt 1, Zakład przekazuje niezwłocznie na rachunek bankowy wskazany przez instytucję Wspólnot.

4. Stroną w sporze o wysokość kwoty będącej ekwiwalentem praw w części przenoszonych do Wspólnot z otwartego funduszu jest otwarty fundusz emerytalny, z którego dokonuje się tego przeniesienia.

5. Umowa między urzędnikiem Wspólnot a otwartym funduszem emerytalnym ulega rozwiązaniu z dniem przekazania Zakładowi przez otwarty fundusz informacji, o której mowa w ust. 1.

6. Zakład, z dniem otrzymania informacji, o której mowa w ust.1, dokonuje z urzędu wykreślenia urzędnika Wspólnot z Centralnego Rejestru Członków Otwartych Funduszy Emerytalnych.

Art. 15. 1. W przypadku urzędnika Wspólnot niebędącego członkiem otwartego funduszu emerytalnego, w terminie 15 dni roboczych od otrzymania akceptacji warunków przeniesienia, Zakład dokonuje przeniesienia ekwiwalentu praw do emerytury z systemu ubezpieczeń społecznych do Wspólnot na rachunek bankowy wskazany przez instytucję Wspólnot.

2. Dzień dokonania przeniesienia ekwiwalentu praw do emerytury z systemu ubezpieczeń społecznych do Wspólnot traktuje się jako dzień złożenia wniosku o emeryturę, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, dla określenia ekwiwalentu praw w części przenoszony do Wspólnot z funduszu emerytalnego FUS.

Art. 16. W sprawie przeniesienia ekwiwalentu praw do emerytury z systemu ubezpieczeń społecznych do Wspólnot w części przenoszony z funduszu emerytalnego FUS Zakład wydaje decyzję.

Art. 17. Po dokonaniu przeniesienia ekwiwalentu praw do emerytury z systemu ubezpieczeń społecznych do Wspólnot Zakład usuwa z konta ubezpieczonego urzędnika Wspólnot informacje o zwaloryzowanym kapitale początkowym, zwaloryzowanej wysokości składek na ubezpieczenie emerytalne oraz wysokości należnych i odprowadzonych składek na otwarty fundusz emerytalny – za okres objęty przeniesieniem.

Art. 18. 1. Czynności związane z przeniesieniem ekwiwalentu praw do emerytury z ubezpieczenia społecznego rolników do Wspólnot dokonuje Kasa.

2. Przenoszony do Wspólnot ekwiwalent praw do emerytury z ubezpieczenia społecznego rolników stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem pomnożenia wysokości części składkowej, ustalonej według zasad określonych w art. 25 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu spo-

tecznym rolników, za okres podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu urzędnika Wspólnot, za który zostały opłacone składki na to ubezpieczenie i średniego dalszego trwania życia dla osób w wieku 62 lat.

3. Średnie dalsze trwanie życia określa Prezes Głównego Urzędu Statystycznego w komunikacie, o którym mowa w art. 26 ust. 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

4. Do dokonania przeniesienia ekwiwalentu praw do emerytury z ubezpieczenia społecznego rolników do Wspólnot stosuje się odpowiednio art. 10, art. 11 ust. 1, art. 12, art. 13 i art. 15-17.

5. W sprawie przeniesienia ekwiwalentu praw do emerytury z ubezpieczenia społecznego rolników do Wspólnot Prezes Kasy lub upoważniony przez niego pracownik Kasy wydaje decyzję.

Art. 19. 1. Czynności związane z przeniesieniem ekwiwalentu praw do środków zgromadzonych na rachunku urzędnika Wspólnot w pracowniczym programie emerytalnym do Wspólnot dokonuje pracodawca i zarządzający.

2. Podstawę do określenia danych osobowych urzędnika Wspólnot przez zarządzającego do dokonania przeniesienia ekwiwalentu praw do środków zgromadzonych na rachunku urzędnika Wspólnot w pracowniczym programie emerytalnym do Wspólnot stanowią informacje, o których mowa w art. 6 ust. 2 pkt 1-5.

3. Po otrzymaniu od instytucji Wspólnot wniosku o przedstawienie warunków przeniesienia ekwiwalentu praw do środków zgromadzonych na rachunku urzędnika Wspólnot w pracowniczym programie emerytalnym do Wspólnot pracodawca niezwłocznie przekazuje ten wniosek zarządzającemu.

4. W przypadku nieuzyskania od instytucji Wspólnot informacji, o których mowa w art. 6 ust. 2 pkt 1-5, w zakresie niezbędnym do identyfikacji urzędnika Wspólnot, zarządzający zwraca się do tej instytucji o uzupełnienie informacji.

Art. 20. 1. Warunki przeniesienia ekwiwalentu praw do środków zgromadzonych na rachunku urzędnika Wspólnot w pracowniczym programie emerytalnym do Wspólnot zawierają:

- 1) określenie wartości środków zgromadzonych na rachunku urzędnika Wspólnot w pracowniczym programie emerytalnym obliczonej na dzień ostatniej wyceny odpowiedniego funduszu przed dniem wpływu do instytucji Wspólnot wniosku o przedstawienie warunków przeniesienia z pracowniczego programu emerytalnego;
- 2) pouczenie, że ostateczna kwota przeniesienia ekwiwalentu praw z pracowniczego programu emerytalnego do Wspólnot będzie zależać od wartości jednostki odpowiedniego funduszu w dniu dokonania z niego wypłaty transferowej.

2. Zarządzający przekazuje instytucji Wspólnot warunki przeniesienia ekwiwalentu praw do środków zgromadzonych na rachunku urzędnika Wspólnot w pracowniczym programie emerytalnym do Wspólnot.

3. Zarządzający, na wniosek instytucji Wspólnot, dokonuje przeniesienia ekwiwalentu praw do środków zgromadzonych na rachunku urzędnika Wspólnot w pracowniczym programie emerytalnym do Wspólnot niezwłocznie po otrzymaniu od instytucji Wspólnot akceptacji warunków przeniesienia.

4. Akceptację warunków przeniesienia ekwiwalentu praw do środków zgromadzonych na rachunku urzędnika Wspólnot w pracowniczym programie emerytalnym do Wspólnot urzędnik Wspólnot poświadczają własnoręcznym podpisem.

5. Zarządzający dokonuje przeniesienia ekwiwalentu praw do środków zgromadzonych na rachunku urzędnika Wspólnot w pracowniczym programie emerytalnym do Wspólnot na rachunek bankowy wskazany przez instytucję Wspólnot.

6. Dokument płatniczy, na podstawie którego dokonuje się przeniesienia ekwiwalentu praw do środków zgromadzonych w pracowniczym

programie emerytalnym do Wspólnot, powinien zawierać informacje, o których mowa w art. 6 ust. 2 pkt 1-5.

Art. 21. W przypadku urzędnika Wspólnot urodzonego przed dniem 1 stycznia 1949 r. przeniesieniu do Wspólnot ekwiwalentu praw podlega ekwiwalent praw równy zwaloryzowanej kwocie składek stanowiących podstawę obliczenia emerytury urzędnika Wspólnot, na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, obliczony w sposób przewidziany dla określenia kapitału początkowego.

Art. 22. Przeniesienie do Wspólnot ekwiwalentu praw jest równoznaczne z utratą przez urzędnika Wspólnot prawa do emerytury z funduszu emerytalnego FUS i wypłaty z otwartego funduszu emerytalnego oraz prawa do emerytury z ubezpieczenia społecznego rolników, z wyjątkiem praw nabytych po tym przeniesieniu.

Art. 23. Przeniesienie do Wspólnot ekwiwalentu praw ze środków zgromadzonych na rachunku urzędnika Wspólnot w pracowniczym programie emerytalnym jest równoznaczne z wypłatą, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o pracowniczych programach emerytalnych.

Art. 24. 1. W sprawach nieuregulowanych w ustawie stosuje się odpowiednio przepisy:

- 1) ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, w zakresie czynności podejmowanych przez Kasę określonych przez ustawę;
- 2) ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dz. U. z 2004 r. Nr 159, poz. 1667, z późn. zm.⁶⁾), w zakresie dotyczącym wypłaty, w związku z przeniesieniem do Wspólnot i ze Wspólnot ekwiwalentu praw w części dotyczącej otwartego funduszu emerytalnego;

- 3) ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, w zakresie dotyczącym składek, w związku z przeniesieniem do Wspólnot ekwiwalentu praw z funduszu emerytalnego FUS oraz w związku z przeniesieniem ze Wspólnot ekwiwalentu praw do funduszu emerytalnego FUS;
- 4) ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o pracowniczych programach emerytalnych, w zakresie dotyczącym zasad dokonania przeniesienia do Wspólnot ekwiwalentu praw do środków zgromadzonych na rachunku w pracowniczym programie emerytalnym.

Rozdział 4

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 25. Do spraw wszczętych i niezakończonych dotyczących przeniesienia ekwiwalentu praw stosuje się przepisy niniejszej ustawy.

Art. 26. Ustawa wchodzi w życie po upływie 1 roku od dnia ogłoszenia.

---

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 126, poz. 1070, Nr 141, poz. 1178, Nr 144, poz. 1208, Nr 153, poz. 1271, Nr 169, poz. 1385 i 1387 i Nr 241, poz. 2074, z 2003 r. Nr 50, poz. 424, Nr 60, poz. 535, Nr 65, poz. 594, Nr 228, poz. 2260 i Nr 229, poz. 2276, z 2004 r. Nr 64, poz. 594, Nr 68, poz. 623, Nr 91, poz. 870, Nr 96, poz. 959, Nr 121, poz. 1264, Nr 146, poz. 1546 i Nr 173, poz. 1808, z 2005 r. Nr 83, poz. 719, Nr 85, poz. 727, Nr 167, poz. 1398 i Nr 183, poz. 1538, z 2006 r. Nr 104, poz. 708, Nr 157, poz. 1119, Nr 190, poz. 1401 i Nr 245 poz. 1775 oraz z 2007 r. Nr 42, poz. 272.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 17, poz. 95, Nr 21, poz. 125, Nr 112, poz. 769 i Nr 115, poz. 791-793.

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 117, poz. 756, z 1999 r. Nr 60, poz. 636, z 2000 r. Nr 45, poz. 531, z 2001 r. Nr 73, poz. 764, z 2002 r. Nr 113, poz. 984, z 2003 r. Nr 45, poz. 391, Nr 228, poz. 2255 i Nr 229, poz. 2273, z 2004 r. Nr 91, poz. 873, Nr 146, poz. 1546 i Nr 236, poz. 2355, z 2005 r. Nr 94, poz. 788, Nr 132, poz. 1110, Nr 150, poz. 1248 i Nr 163, poz. 1362, z 2006 r. Nr 75, poz. 519, Nr 170, poz. 1217 i Nr 195, poz. 1437 oraz z 2007 r. Nr 64 poz. 427 i Nr 115, poz. 791.

⁴⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 143, poz. 1202 oraz z 2006 r. Nr 157, poz. 1119.

-
- ⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 64, poz. 593, Nr 99, poz. 1001, Nr 120, poz. 1252, Nr 121, poz. 1264, Nr 144, poz. 1530, Nr 191, poz. 1954, Nr 210, poz. 2135 i Nr 236, poz. 2355, z 2005 r. Nr 167, poz. 1397 i Nr 169, poz. 1412 i 1421, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711 i Nr 208, poz. 1534 oraz z 2007 r. Nr 17, poz. 95 i Nr 82, poz. 558.
- ⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 143, poz. 1202 i Nr 183, poz. 1538, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711 i Nr 157, poz. 1119 oraz z 2007 r. Nr 17, poz. 95.

UZASADNIENIE

W chwili przystąpienia Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej z dniem 1 maja 2004 r., Polska została zobowiązana do stworzenia regulacji prawnej, umożliwiającej dokonywanie przeniesienia świadczeń emerytalnych urzędników Wspólnot Europejskich, zwanych dalej „Wspólnotami”, między Polską a tymi Wspólnotami. Ustawa o przeniesieniu praw emerytalnych urzędników Wspólnot Europejskich stanowi realizację zobowiązań nałożonych na Polskę w wyniku akcesji do UE, w związku z dostosowywaniem prawa polskiego do wspólnotowego *acquis communautaire*, czyli dorobku Wspólnot Europejskich. Projektowana ustawa ma na celu dostosowanie polskich przepisów do przepisów Rozporządzenia Nr 259/68 z dnia 29 lutego 1968 r. – Regulamin pracowniczy urzędników wspólnot europejskich, zwanego dalej „Regulaminem”. Zgodnie z art. 11 ust. 1 załącznika Nr VIII do Regulaminu urzędnik, który kończy służbę w jednej z instytucji Wspólnot Europejskich w celu podjęcia służby w administracji publicznej, krajowej lub międzynarodowej organizacji, która zawarła umowę ze Wspólnotami Europejskimi lub w celu podjęcia zatrudnienia lub innej działalności, jest uprawniony do dokonania przeniesienia praw do świadczeń emerytalnych, w wysokości zaktualizowanej na dzień (datę) przeniesienia do właściwego funduszu emerytalnego tej administracji, organizacji lub funduszu emerytalnego, w którym nabywa uprawnienia emerytalne, w związku z podjęciem zatrudnienia lub innej działalności. Analogicznie przepis ust. 2 tego samego artykułu, daje urzędnikowi prawo do dokonania przeniesienia z krajowego systemu ubezpieczenia społecznego do systemu emerytalnego Wspólnot Europejskich.

Należy przy tym zwrócić uwagę, że Regulamin jest aktem prawnym o randze rozporządzenia wspólnotowego. Jest to więc, zgodnie z art. 249 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (TWE), akt o charakterze generalnym, wiążącym w całości i bezpośrednio stosowanym we wszystkich państwach członkowskich UE. Bezpośrednie stosowanie rozporządzenia oznacza, że nie wymaga ono żadnej implementacji do krajowego porządku prawnego państwa członkowskiego jednoznacznie określając skutek, jaki ma być przez nie osiągnięty, jak i kroki prowadzące do jego realizacji. Określił to również Trybunał Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich, który w swoim orzecznictwie

wskazał, że postanowienia rozporządzenia wspólnotowego nie mogą być powielane w krajowych aktach prawnych (orzeczenia w sprawie: 34/73 Variola, 40/69 Bollmann, 94/77 Fratelli Zerbone).

Rozporządzenia bezpośrednio dotyczą obywateli UE, nadając im prawa i nakładając na nich obowiązki. Sądy państw członkowskich muszą stosować bezpośrednio normy zawarte w rozporządzeniu. Jeżeli prawo wewnętrzne państwa członkowskiego pozostaje w sprzeczności z rozporządzeniem wspólnotowym, po stronie państwa członkowskiego istnieje obowiązek zmiany i dostosowania prawa wewnętrznego do rozporządzenia.

Ponieważ prawo polskie w chwili obecnej uniemożliwia dokonanie przeniesienia, o którym była mowa wyżej, konieczna jest jego zmiana, która stanowi przedmiot niniejszej projektowanej ustawy.

Oprócz systemu powszechnego ubezpieczeń społecznych, realizowanego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, funkcjonuje w Polsce system ubezpieczenia społecznego rolników, realizowany przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

Ubezpieczenie społeczne rolników reguluje ustawa z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 1998 r. Nr 7, poz. 25, z późn. zm.). Obejmuje rolników indywidualnych prowadzących działalność rolniczą, ich małżonków oraz osoby bliskie rolnikowi pracujące w gospodarstwach rolnych rolników (tzw. domowników), które nie są związane z rolnikiem stosunkiem pracy. Ubezpieczenie jest obowiązkowe (z mocy ustawy) lub dobrowolne (na wniosek) w różnym zakresie. Ubezpieczenie społeczne rolników składa się bowiem z odrębnego ubezpieczenia wypadkowego, chorobowego i macierzyńskiego oraz ubezpieczenia emerytalno-rentowego. Ubezpieczenie jest obowiązkowe tylko dla tych rolników, ich małżonków i domowników, którzy nie mają tytułu do ubezpieczenia powszechnego (np. z tytułu umowy o pracę, prowadzenia pozarolniczej działalności). Jedynym odstępstwem od tej zasady jest podjęcie prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej przez rolnika, jego małżonka lub domownika w niewielkim rozmiarze po spełnieniu określonych warunków ustawowych, w tym posiadania co najmniej 3-letniego nieprzerwanego okresu podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników z mocy ustawy przed podjęciem tej

działalności. Z tego tytułu osoby prowadzące podwójną działalność – rolniczą i pozarolniczą gospodarczą na własny rachunek, mogą nadal podlegać ubezpieczeniu społecznemu rolników.

System ubezpieczenia społecznego rolników jest systemem dopełniającym powszechny system ubezpieczeń. Oznacza to, że ma pierwszeństwo przed systemem rolnym (z wyjątkiem sytuacji opisanej wyżej) oraz to, że obowiązuje generalna zasada, iż jedna osoba nie może podlegać jednocześnie ubezpieczeniu społecznemu dającym uprawnienia emerytalne w obu systemach. Podleganie ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym w systemie powszechnym na podstawie ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 1998 r. Nr 137, poz. 887, z późn. zm.) wyklucza podleganie ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu na podstawie ww. ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Osoby objęte systemem ubezpieczenia społecznego rolników są traktowane jako osoby pracujące na własny rachunek w rozumieniu przepisów rozporządzenia Nr 1408/71 EWG z dnia 14 czerwca 1971 r. w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego do pracowników, osób pracujących na własny rachunek i członków ich rodzin przemieszczających się w obrębie Wspólnoty (Dz.Urz. UE L 28 z 2.12.1966 r.; Dz.Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 5, t. 1, str. 83, z późn. zm.).

W związku z powyższym projektowana regulacja w zakresie przeniesienia praw emerytalnych urzędników Wspólnot Europejskich musi obejmować także osoby, które były objęte systemem ubezpieczenia społecznego rolników.

Zgodnie z ww. ustawą o ubezpieczeniu społecznym rolników Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) prowadzi ewidencję okresów podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników i opłacania składek za każdego ubezpieczonego. Jest to wyłącznie ewidencja uprawnień emerytalnych, składka na ubezpieczenie społeczne rolników jest bowiem jednakowa dla wszystkich ubezpieczonych. Wysokość świadczenia emerytalnego uzależniona jest więc od długości okresu opłacania składek. Wyjątek stanowią okresy ubezpieczenia przypadające w latach 1983-1990, kiedy to składka dla rolników była zróżnicowana co do wysokości. Osoby podlegające ubezpieczeniu społecznemu rolników prowadzące dodatkowo pozarolniczą działalność

gospodarczą opłacają składki w podwójnej wysokości, jednakże nie ma to wpływu na wysokość świadczenia emerytalnego.

W związku z powyższym oraz z uwagi na fakt, że przeniesienie praw z ubezpieczenia społecznego z systemu emerytalnego Wspólnot Europejskich do polskiego (krajowego) systemu ubezpieczeń społecznych dotyczy praw z tytułu zatrudnienia (okresów wykonywania pracy we Wspólnotach na podstawie umowy) proponuje się, aby przeniesienie tych praw następowało w każdym przypadku do systemu administrowanego przez ZUS, tj. do Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i do otwartego funduszu emerytalnego. Zasada ta obowiązywać będzie także wtedy gdy urzędnik Wspólnot wnioskujący o transfer praw emerytalnych z systemu emerytalnego Wspólnot Europejskich podlegał wcześniej ubezpieczeniu społecznemu rolników. Okresy pracy w charakterze urzędnika Wspólnot należy bowiem traktować tak jak wszystkie inne inny okresy zatrudnienia według polskiego prawa ubezpieczeń społecznych. Okresy te ewidencjonuje ZUS, ponieważ pracownik w każdym przypadku, nawet gdy jednocześnie jest rolnikiem, podlega ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym na podstawie ww. ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Prawo polskie nie przewiduje żadnych odstępstw od tej zasady. Natomiast w przypadku wniosku urzędnika Wspólnot o przeniesienie praw emerytalnych z polskiego systemu ubezpieczeń społecznych do systemu emerytalnego Wspólnot Europejskich, jeżeli posiadał on okresy ubezpieczenia zarówno w systemie ubezpieczeń społecznych administrowanym przez ZUS, jak i w systemie administrowanym przez KRUS, każda z tych instytucji dokona odpowiedniego przeniesienia ekwiwalentu praw emerytalnych odrębnie.

W przypadku przeniesienia praw emerytalnych z ubezpieczenia społecznego rolników proponuje się, aby ekwiwalent ten ustalany był przez KRUS jako równowartość kwoty będącej wynikiem pomnożenia wysokości części składkowej emerytury rolniczej, ustalonej według zasad określonych w art. 25 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, za okres opłacania składek na ubezpieczenie emerytalno-rentowe wnioskodawcy i średniego dalszego trwania życia osób w wieku 62 lat.

Zgodnie z ustawą o ubezpieczeniu społecznym rolników wiek emerytalny dla kobiety wynosi 60 lat, a dla mężczyzny 65 lat. Proponuje się jednak, aby

ekwiwalent praw emerytalnych z tego ubezpieczenia był ustalany w oparciu o wyrażone w miesiącach średnie dalsze trwanie życia dla wieku pośredniego, tj. dla 62 lat. W ten sposób ekwiwalent za taki sam okres opłacania składek na ubezpieczenie emerytalno-rentowe będzie jednakowy co do wysokości dla kobiety i dla mężczyzny. Ustawa o ubezpieczeniu społecznym rolników nie różnicuje bowiem wysokości świadczenia emerytalnego od wieku przejścia na emeryturę.

W polskim ustawodawstwie stosuje się uśrednienie wieku emerytalnego do 62 lat dla kobiet i mężczyzn przy ustalaniu wysokości kapitału początkowego na podstawie ustawy dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, dla osób urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., którzy przed 1 stycznia 1999 r. (tj. przed dniem wejścia w życie reformy powszechnego systemu ubezpieczeń społecznych) opłacali składki na ubezpieczenie społeczne.

Średnie dalsze trwanie życia ustalać się będzie na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, tj. na podstawie tablic trwania życia ogłaszanych corocznie przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym RP „Monitor Polski”.

W art. 1 projektu określa się zakres przedmiotowy projektowanej ustawy. Ponieważ przepis art. 11 ust. 2 załącznika Nr VIII do Regulaminu zobowiązuje do przeniesienia uprawnień emerytalnych nabytych z tytułu (...) służby lub działalności, konieczne jest zapewnienie w projektowanej ustawie również przeniesienia uprawnień nabytych przez urzędnika jako uczestnika pracowniczych programów emerytalnych.

W art. 2 pkt 8 projektu ustawy zawarto definicję urzędnika Wspólnot. Urzędnikiem w rozumieniu przepisów projektowanej ustawy jest każda osoba uprawniona do dokonania przeniesienia na podstawie przepisów Regulaminu (a więc potencjalnie również takie kategorie pracowników jak pracownicy okresowi i kontraktowi).

Definicja zawarta w art. 2 pkt 11 odwołuje się do definicji pracownika oraz osoby zatrudnionej na własny rachunek zawartej w art. 1 lit. a rozporządzenia Nr 1408/71 EWG z dnia 14 czerwca 1971 r. w sprawie stosowania systemów

zabezpieczenia społecznego do pracowników, osób pracujących na własny rachunek i członków ich rodzin przemieszczających się w obrębie Wspólnoty. Pojęcia te zostały użyte w treści Regulaminu, do którego dostosowuje polski system prawa niniejsza projektowana ustawa. W związku z tym należy uznać, że intencją twórców Regulaminu było przyjęcie właśnie takiego zakresu podmiotowego osób uprawnionych do dokonania przeniesienia.

Art. 3 projektu ustawy określa prawa, które podlegają przeniesieniu oraz wskazuje podmioty odpowiedzialne za ich dokonanie. Przytoczony wyżej przepis art. 11 ust. 2 załącznika Nr VIII do Regulaminu zobowiązuje do przeniesienia ekwiwalentu praw do świadczeń emerytalnych nabytych z tytułu (...) służby lub działalności. Prawidłowe określenie zakresu praw podlegających przeniesieniu wymaga dokonania interpretacji wyżej wymienionego przepisu. Pojęcie ekwiwalentu wymaga istnienia praw, które nie są zrealizowane i w związku z tym mogą podlegać przeniesieniu. Spośród świadczeń określonych w art. 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353, z późn. zm.) taki charakter mają prawa do świadczenia emerytalnego.

Przeniesieniu nie podlegają natomiast, w przypadku polskiego systemu, pozostałe świadczenia z systemu ubezpieczeń społecznych, które mają, w przeciwieństwie do świadczeń emerytalnych, charakter wyłącznie ubezpieczeniowy i nie zawierają elementów oszczędnościowych. Składka z ich tytułu służy bezpośrednio pokryciu mogącego wystąpić ryzyka o charakterze ubezpieczeniowym, a w przypadku niezastąpienia jego następstw zobowiązanie z ich tytułu wygasa. Brak jest więc w tym przypadku kwoty, która mogłaby podlegać przeniesieniu.

Analogicznie, w przyjętej przez siebie interpretacji Komisja Europejska zakłada, że uprawnienia z tytułu niezdolności do pracy nie podlegają przeniesieniu, gdyż ubezpieczenie z tego tytułu dotyczy jedynie okresu zatrudnienia. Zgodnie z art. 24 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, podstawę obliczenia emerytury stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca

poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury oraz zwaloryzowanego kapitału początkowego.

Zgodnie z art. 4 projektowanej ustawy przeniesienie jest dokonywane na wniosek urzędnika Wspólnot złożony do instytucji Wspólnot.

Przepisy wspólnotowe nie regulują kwestii procedury dokonywania przeniesienia ze Wspólnot i do Wspólnot. Zgodnie z wyjaśnieniami uzyskanymi od przedstawicieli Komisji Europejskiej procedura przeniesienia ze Wspólnot przedstawia się następująco. Wniosek urzędnika o dokonanie przeniesienia jest przekazywany do odpowiednich służb Komisji Europejskiej. Wyliczona przez Komisję Europejską kwota stanowi podstawę do określenia ekwiwalentu praw i musi zostać zaakceptowana przez urzędnika, który złożył wniosek. W przypadku akceptacji, służby Komisji zwracają się do właściwej instytucji w państwie członkowskim UE z informacją o zamiarze dokonania przeniesienia zaakceptowanej przez urzędnika kwoty. Faktycznie przekazana kwota stanowi podstawę do modyfikacji uprawnień emerytalnych urzędnika. W przypadku odrzucenia przeniesienie nie jest dokonywane. Spory dotyczące wysokości przenoszonych kwoty są przedmiotem postępowania cywilnego wszczynanego na wniosek urzędnika przeciwko właściwej instytucji w państwie członkowskim UE lub Komisji Europejskiej. Dodatkowe zabezpieczenie w przypadku przeniesienia praw ze Wspólnot stanowi procedura wydawania decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych na etapie przyznawania świadczenia emerytalnego. Stosowna regulacja jest zawarta w art. 16 projektu. Przepis art. 14 ust. 4 projektowanej ustawy wskazuje, że stroną w ewentualnym sporze o wysokość kwoty przeniesienia z otwartego funduszu, jest fundusz emerytalny, z którego dokonuje się tego przeniesienia.

Prawo do wystąpienia z wnioskiem o dokonanie przeniesienia przysługuje urzędnikowi tylko jeden raz - przepis art. 5 ust. 1 projektu ustawy regulujący tę kwestię jest konsekwencją przepisu art. 11 ust. 2 załącznika Nr VIII do Regulaminu. Zgodnie z wymienionym przepisem Regulaminu urzędnik Wspólnot może zastosować przepisy dotyczące przeniesienia praw tylko jeden raz dla każdego państwa członkowskiego i każdego funduszu emerytalnego. Przepis art. 5 ust. 2 projektu pozwala na realizację w polskim porządku prawnym przepisu art. 11 ust. 3 wymienionego wyżej załącznika.

Definicja pojęcia ekwiwalentu praw transferowanych do Wspólnot, określonego w art. 9 ust. 1 projektu, przenosi regulacje zawarte w art. 25 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Zgodnie z wyżej wymienionym przepisem ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych podstawę obliczenia emerytury stanowi nie tylko kwota zwaloryzowanych składek emerytalnych, ale również zwaloryzowany kapitał początkowy.

Należy podkreślić, że na koncie ubezpieczonego ewidencjonuje się informacje o zwaloryzowanej wysokości składek na ubezpieczenie emerytalne, należnych – w przypadku ubezpieczonych niebędących płatnikami tych składek (np. pracowników) oraz wpłaconych – w przypadku ubezpieczonych będących ich płatnikami (np. osób prowadzących działalność gospodarczą) oraz osób współpracujących z osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność gospodarczą. Oznacza to, że w przypadku gdy przeniesienie praw będzie dotyczyło urzędnika będącego np. pracownikiem, to Zakład Ubezpieczeń Społecznych będzie miał obowiązek przekazania ekwiwalentu w wysokości składek należnych z uwzględnieniem waloryzacji (nawet w przypadku gdy nie zostały one w całości opłacone). W wielu przypadkach transfer będzie dokonywany przed nabyciem przez urzędnika prawa do wypłaty emerytury w rozumieniu art. 25 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Przepis art. 10 ust. 3 projektu ustawy określa sposób postępowania w takiej sytuacji.

Konsekwencją dokonania przeniesienia praw do Wspólnot jest utrata przez urzędnika prawa do wypłaty emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i otwartego funduszu lub funduszu emerytalno-rentowego, które były związane z tym transferem. Istnieje jednak możliwość, że po dokonaniu przeniesienia urzędnik będzie podlegał obowiązkowi ubezpieczenia społecznego. Dlatego konieczne jest sformułowanie w projekcie ustawy zastrzeżenia dotyczącego praw nabytych po dniu dokonania przeniesienia (przepis art. 22 projektu ustawy).

W związku z tym przyjęto w przepisie art.10 ust. 4 projektu, że środki związane ze składkami zaległymi, dotyczącymi okresów objętych transferem, ale przed dokonaniem przeniesienia nieprzekazane przez Zakład do odpowiednich

funduszy, ze względu na niemożliwość ich identyfikacji stanowią przychód Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Dotyczy to zarówno składek przekazanych po dokonaniu przeniesienia przez pracodawcę, jak i zidentyfikowanych po tej dacie składek do otwartego funduszu emerytalnego.

Przepisy dotyczące zasad funkcjonowania instytucji Unii Europejskiej w zakresie przeniesienia nie regulują też kwestii waluty, w jakiej dokonywane jest przeniesienie. Zgodnie z wyjaśnieniami przedstawicieli Komisji transfer dokonywany jest w walucie krajowej. Z tego względu w treści przepisu art. 11 ust. 4 projektu ustawy w oparciu o przepisy art. 2 ust. 1 pkt. 7 ustawy z dnia 27 lipca 2002 r. – Prawo dewizowe (Dz. U. z 2002 r. Nr 141, poz. 1178, z późn. zm.) zastosowano w treści przepisu pojęcie waluty polskiej.

W przypadku przeniesienia ze Wspólnot istnieje, ze względu na brak uregulowań co do waluty przeniesienia, możliwość dokonania przeniesienia w walucie obcej, w rozumieniu przepisu art. 2 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 27 lipca 2002 r. – Prawo dewizowe. Dlatego w treści przepisu art. 7 ust. 6 projektu ustawy przewidziano zasady, na jakich w tym przypadku dokonuje się przeliczenia ekwiwalentu praw na walutę krajową.

Przepisy art. 19 i art. 20 projektu ustawy są konsekwencją brzmienia przepisów art. 11 ust. 2 załącznika Nr VIII do Regulaminu, który zobowiązuje do przeniesienia uprawnień emerytalnych nabytych z tytułu służby lub działalności urzędnika w państwie członkowskim. Wobec tego przeniesieniu powinny podlegać również uprawnienia nabyte w przypadku uczestnictwa urzędnika w pracowniczych programach emerytalnych. Zgodnie z wyjaśnieniami złożonymi przez przedstawicieli Komisji Europejskiej dokonanie przeniesienia ze Wspólnot poza system ubezpieczeń społecznych jest sprzeczne z duchem przepisów Regulaminu. W związku z tym transfer z pracowniczego programu emerytalnego będzie miał charakter jednokierunkowy. Dokonanie przeniesienia wiąże się z wyprowadzeniem środków poza system pracowniczych programów emerytalnych, dlatego jest on traktowany, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o pracowniczych programach emerytalnych (Dz. U. z 2004 r. Nr 116, poz. 1207 oraz z 2005 r. Nr 143, poz. 1202), jako wypłata.

Przepis art. 6 ust. 2 projektowanej ustawy reguluje kwestię zakresu danych, jakie powinna zawierać wpłata przeniesienia ze Wspólnot, aby możliwe było

określenie odpowiadających tej kwocie praw. Dane te przekazuje instytucja Wspólnot. Z kolei dane zawarte w art. 6 ust. 2 projektu ustawy są przekazywane przez urzędnika i konieczne po to, żeby możliwa była identyfikacja przeniesienia (przypisanie do ubezpieczonego). Dane identyfikujące są identyczne jak wskazane w art. 33 ust. 1 pkt. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

Przepisy art. 6 ust. 3 projektowanej ustawy dotyczą problemu ustalania prawa i obliczania wysokości emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych na tzw. „starych” zasadach, tj. dla osób urodzonych przed dniem 1 stycznia 1949 r. oraz dla niektórych ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., a przed dniem 1 stycznia 1969 r., w przypadku których prawo i wysokość emerytury zależy m.in. od długości okresów ubezpieczenia. Dzięki temu problemy, takie jak zbieg prawa do świadczeń oraz ustalanie praw nabytych po dokonaniu przeniesienia, będą mogły być rozstrzygane na zasadach ogólnych.

Ponieważ w przypadku przeniesienia do Wspólnot przeniesieniu podlega również kwota zgromadzona w otwartym funduszu, procedura przeniesienia ze Wspólnot zawarta w art. 7 ust. 1 pkt 2 projektowanej ustawy przewiduje podział kwoty przeniesienia między Fundusz Ubezpieczeń Społecznych a otwarty fundusz odpowiednio do stóp procentowych składek emerytalnych, określonych w art. 22 ust. 3 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych. Kwota przekazywana do Funduszu Ubezpieczeń Społecznych powiększa wysokość emerytury, o której mowa w art. 24 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, obliczoną zgodnie z przepisem art. 25 ust. 1 cytowanej ustawy (art. 8 ust. 2 projektu ustawy).

Art. 8 ust. 3 projektowanej ustawy zawiera uregulowanie dotyczące kwestii zasad prowadzenia dalszej waloryzacji składek pochodzących z przeniesienia, przez określenie daty, z jaką kwota przeniesienia powinna być zewidencjonowana na koncie ubezpieczonego w Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Z kolei przetransferowany do otwartego funduszu ekwiwalent praw powiększa wartość środków zgromadzonych przez urzędnika Wspólnot w tym funduszu (art. 8 ust. 4 projektu ustawy).

W polskim systemie ubezpieczeń społecznych podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne jest ograniczona w roku kalendarzowym do kwoty 30-krotności przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia na podstawie przepisów art. 19 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych. Kwota przeniesienia może być znacznie wyższa od kwoty wyżej wymienionego ograniczenia, dlatego w przepisie art. 7 ust. 5 projektowanej ustawy zawarto stosowne wyłączenie.

Przepisy art. 9-17 projektu ustawy regulują zasady, na jakich jest dokonywany transfer do Wspólnot z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz z otwartego funduszu. W celu dokonania przeniesienia jest tworzony rachunek bankowy, na którym gromadzone są środki zarówno z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jak i otwartego funduszu, które podlegają przeniesieniu.

Zgodnie z brzmieniem art. 15 ust. 1 w związku z art. 25a ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych terminem, który wyznacza sposób ustalenia kwartalnej waloryzacji, jest dzień złożenia wniosku o emeryturę. Natomiast zgodnie z brzmieniem przepisu art. 11 ust. 2 załącznika Nr VIII do Regulaminu ustalenie ekwiwalentu praw powinno być dokonane na dzień dokonania przeniesienia. Konieczne jest więc wprowadzenie uregulowań dotyczących terminu, w jakim od złożenia wniosku powinno być dokonane przeniesienie, aby przeprowadzić możliwe waloryzacje, w sytuacji, gdy wniosek o przeniesienie praw wpłynie przed datą kolejnej waloryzacji rocznej składek i kapitału początkowego. Dlatego w art. 15 ust. 2 projektowanej ustawy wskazano, że wartość ekwiwalentu praw określana jest na dzień dokonania przeniesienia do wspólnot, przy czym do określenia wartości ekwiwalentu, przyjmuje się, że dzień dokonania przeniesienia oznacza dzień złożenia wniosku o emeryturę, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Procedura przekazywania ekwiwalentu praw do Wspólnoty opiera się o zasady przyjęte zwyczajowo przez instytucję Wspólnot w przypadku transferów dokonywanych z innych państw członkowskich. Konieczna była jednak jej znacząca modyfikacja wynikająca ze szczególnych zasad konstrukcji polskiego systemu emerytalnego. Przedmiotem przeniesienia są nie tylko środki

z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, lecz również te, które w przypadku niektórych urzędników są gromadzone w otwartym funduszu lub w pracowniczym programie emerytalnym. W związku z tym konieczne jest stworzenie odpowiednich procedur.

Informacja, o której mowa w art. 12 ust. 4 projektowanej ustawy przekazywana do instytucji Wspólnot zawiera kwoty z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz otwartego funduszu, określone na dzień wpłynięcia wniosku o przedstawienie warunków dokonania przeniesienia do Wspólnot praw emerytalnych urzędnika Wspólnot, nabytych w systemie ubezpieczeń społecznych, ponadto informację o warunkach przeniesienia. Niezbędnym elementem informacji jest wskazanie, w jaki sposób ostatecznie przekazane kwoty przeniesienia zmieniają się w stosunku do tych, o których mowa w wyżej wymienionej informacji, a także wskazanie projektowanej ustawy jako źródła szczegółowych zasad, na jakich będzie dokonany potencjalny transfer ekwiwalentu praw.

Art. 19 i 20 projektowanej ustawy reguluje kwestię zasad przeniesienia praw emerytalnych z pracowniczego programu. Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o pracowniczych programach emerytalnych nie przewiduje procedury przekazywania środków do instytucji Wspólnot. W związku z tym konieczne jest wprowadzenie stosownej procedury. W art. 23 projektowanej ustawy wprowadzono zasadę, zgodnie z którą tego rodzaju transfer jest traktowany jako wypłata, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o pracowniczych programach emerytalnych, ze względu na to, że dokonanie tej czynności jest równoznaczne z ostatecznym wyprowadzeniem środków z programu i nie ma potrzeby zastosowania szczególnych procedur związanych z wypłatą transferową. Termin, w jakim ma nastąpić przekazanie przeniesienia, jest analogiczny do obowiązującego w odniesieniu do wypłaty na podstawie art. 42 ust. 3 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o pracowniczych programach emerytalnych. Zgodnie z konstrukcją ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o pracowniczych programach emerytalnych, stroną w postępowaniach dotyczących programu emerytalnego jest prowadzący go pracodawca. Dlatego w art. 19 ust. 3 projektowanej ustawy wprowadzono zasadę, zgodnie z którą o dokonanie przeniesienia instytucja Wspólnot zwraca się właśnie do

pracodawcy, mimo że przeniesienie ekwiwalentu praw będzie dokonywane przez instytucję finansową realizującą program emerytalny.

Regulamin nie przewiduje obciążenia kwoty przeniesienia jakimikolwiek opłatami administracyjnymi lub podatkami. Zgodnie z brzmieniem art. 11 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych przychodami, z zastrzeżeniem art. 14-16, art. 17 ust. 1 pkt 6 i 9, art. 19 i art. 20 ust. 3, są otrzymane lub postawione do dyspozycji podatnika w roku kalendarzowym pieniądze i wartości pieniężne oraz wartość otrzymanych świadczeń w naturze i innych nieodpłatnych świadczeń.

W świetle projektowanej regulacji, przeniesienie ekwiwalentu praw do emerytury następuje na wniosek zainteresowanego. Odbywa się to jednak bez jego pośrednictwa. Przenoszonych środków, zgromadzonych we wskazanych w projektowanej ustawie instytucjach, nie otrzymuje bezpośrednio zainteresowany, jak również nie są one stawiane do dyspozycji zainteresowanego.

Ponadto urzędnik Wspólnot nie występuje – w świetle proponowanej regulacji – o przeniesienie środków, ale o przeniesienie ekwiwalentu praw do emerytury nabytych w systemie zabezpieczenia społecznego Wspólnot do systemu ubezpieczeń społecznych lub o przeniesienie ekwiwalentu praw z systemu ubezpieczeń społecznych, z systemu ubezpieczeń społecznych rolników oraz środków zgromadzonych w pracowniczym programie emerytalnym do systemu zabezpieczenia społecznego Wspólnot.

Zatem realizacji takiego wniosku nie można uznać za postawienie środków do dyspozycji urzędnika. Dlatego w projekcie ustawy nie zawarto szczególnego przepisu dotyczącego zwolnienia podatkowego.

Art. 21 projektowanej ustawy przewiduje szczególne rozwiązania dla urzędników, którzy urodzili się przed dniem 1 stycznia 1948 r. i tym samym nie obliczono dla nich kwoty stanowiącej podstawę obliczenia emerytury, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, która z kolei stanowi podstawę do określenia ekwiwalentu praw podlegającego przeniesieniu. Proponowany przepis art. 21 wprowadza stosowną procedurę.

Prawa i obowiązki podmiotów prawa polskiego zaangażowanych w proces przeniesienia, w związku z realizacją projektowanej ustawy, regulują zgodnie z art. 24, w zakresie nieokreślonym projektowaną ustawą, odpowiednie ustawy szczególne. Przeprowadzenie procedur, o których mowa w projekcie ustawy, wymaga zastosowania przepisów ustaw wskazanych w art. 24 projektu ustawy oraz ewentualnego wydania przez te podmioty regulacji wewnętrznych niezbędnych do realizacji opisanych w projektowanej ustawie procedur.

Zgodnie z art. 25 projektowanej ustawy podlegają wnioski o przeniesienie ekwiwalentu praw złożone do instytucji Wspólnot po dniu 1 maja 2004 r., a więc po dniu akcesji Polski do Wspólnot. Rozpatrywanie wniosków nastąpi jednak dopiero po upływie terminu określonego w art. 26 projektowanej ustawy.

Termin określony w art. 26 projektowanej ustawy jest konsekwencją dużego zakresu proponowanych zmian, które muszą być wprowadzone do KSI ZUS.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

Wskazanie podmiotów, na które oddziałuje akt normatywny

Projektowana ustawa będzie oddziaływać przede wszystkim na podmioty zobowiązane do realizacji jej przepisów, a więc Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, otwarte fundusze emerytalne oraz pracodawców i zarządzających realizujących pracownicze programy emerytalne. Jednak ze względu na fakt, że transfery dokonywane będą w obie strony oraz niewielki zakres podmiotowy regulacji, wpływ ten można uznać za pomijalny.

Wyniki przeprowadzonych konsultacji

Projekt został przesłany do konsultacji z organami Komisji Europejskiej, a w trakcie uzgodnień międzyresortowych skierowany do uzgodnienia z partnerami społecznymi oraz organizacjami reprezentującymi podmioty zobowiązane do realizacji przepisów projektowanej ustawy. Szczególną rolę w pracach nad projektem odegrały konsultacje z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych, istotne z uwagi na fakt, że w momencie wejścia w życie regulacji przewidzianych w projekcie ustawy, będzie on główną instytucją odpowiedzialną za realizację transferu praw urzędników Wspólnot Europejskich. Ponadto, projekt był konsultowany z innymi instytucjami również odpowiedzialnymi za realizację transferu praw, np. KRUS. W projekcie uwzględniono również uwagi zgłoszone w toku konsultacji przez Izbę Gospodarczą Towarzystw Emerytalnych. Dokonano ponadto, w uzasadnionym zakresie, stosownych zmian w projekcie wobec uwag zgłoszonych przez organy Komisji Europejskiej.

Przedstawienie wyników analizy wpływu aktu normatywnego

Projekt nie będzie miał wpływu na budżety jednostek samorządu terytorialnego, rynek pracy, konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw oraz na sytuację i rozwój regionalny.

Realizacja przepisów projektowanej ustawy może mieć wpływ na sektor finansów publicznych, w tym na wydatki budżetu państwa.

Ocena skutków finansowych projektowanej ustawy jest trudna ze względu (jak wynika z korespondencji ze strukturami Komisji Europejskiej) na brak wiarygodnych danych dotyczących kwot kapitału początkowego i zwaloryzowanych składek osiąganych przez urzędników pochodzących z Polski. Brak również tego typu informacji w stosunku do innych grup narodowych.

Transfery będą dokonywane z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, stanowiąc jego koszt, zaś transfery ze struktur europejskich stanowiąc będą przychód tego funduszu. Fundusz ten jest częściowo finansowany przez budżet państwa za pośrednictwem dotacji. Wpływ realizacji przepisów projektowanej ustawy można więc ocenić analizując wpływ transferów na wydatki Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz poziom dotacji budżetu państwa do tego funduszu. Wpływ ten oceniano w poniższej symulacji przy przyjęciu bardzo ostrożnych założeń odnośnie do wypływu środków z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych do funduszu emerytalnego struktur europejskich. W ten sposób ocenić można, czy realizacja przepisów projektowanej ustawy w przypadku realizacji skrajnie pesymistycznego scenariusza może w znaczący sposób wpłynąć na sytuację Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i poziom dotacji do tego funduszu.

Oceny dokonano przy założeniu, że wartość nabywanych uprawnień nie ulega zmianie w czasie. W symulacji, w celu uproszczenia, pominięto więc czynnik waloryzacji kapitału uprawnień emerytalnych będącego przedmiotem przeniesienia, czynnik inflacji i wzrostu płac. Waloryzacja w swej istocie ma na celu wyrównanie spadku wartości składek związanej z procesem wzrostu cen, co w istotny sposób ogranicza racjonalność oceny zmiany wartości nabywanych uprawnień w czasie dla celów symulacji. Ponadto uwzględnienie czynnika waloryzacji wymagałoby przyjęcia szeregu arbitralnych założeń odnośnie przyszłego wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych (zgodnie z przepisem art. 25 ust. 6 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych) oraz okresów składkowych przyjętych dla poszczególnych grup urzędników dokonujących przeniesienia do Wspólnot. W tej sytuacji nie wydaje się, aby ze swej istoty skomplikowana, dyskusyjna i niepewna próba uwzględnienia opisywanej grupy czynników w istotny sposób

wpłynęła na problem oceny skutków budżetowych realizacji przepisów projektowanej ustawy wobec faktu, że pozostałe założenia symulacji zostały sformułowane w sposób skrajnie ostrożny.

Obecnie w strukturach unijnych jest zatrudnionych 64 pracowników czasowych i 94 kontraktowych, którzy, zgodnie z przepisami projektowanej ustawy, potencjalnie mogą dokonać przeniesienia uprawnień nabytych w strukturach europejskich do polskiego systemu ubezpieczeń społecznych. Tym samym tego typu transfery zmniejszać będą bieżące koszty Funduszu Ubezpieczeń Społecznych związane z realizacją przepisów projektowanej ustawy. W celu dokonania ostrożnej oceny skutków budżetowych wpływów związanych z transferami tej grupy nie uwzględniono w kalkulacji.

Ze względu na roczne *vacatio legis*, konieczne ze względu na potrzebę wprowadzenia zmian w systemie informatycznym Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, pierwsze koszty związane z realizacją przepisów projektowanej ustawy pojawią się nie wcześniej niż 2008 roku. Transfery dokonywane z pracowniczych programów emerytalnych nie będą miały wpływu na budżet państwa. Przeniesienie środków z pracowniczych programów emerytalnych będzie odbywało się na zasadach, na jakich jest dokonywana wypłata z tych programów. Każdy uczestnik pracowniczego programu emerytalnego jest uprawniony do dokonania takiej wypłaty, po spełnieniu wymogów określonych w ustawie o pracowniczych programach emerytalnych. Dokonanie przeniesienia, będzie więc w praktyce skutkowało jedynie przesunięciem w czasie poniesienia przez pracodawcę i zarządzającego realizujących pracowniczy program emerytalny kosztów, które i tak ponoszone są przez te podmioty na podstawie obowiązujących przepisów.

Uprawnienie do otrzymania emerytury z systemu Wspólnot, a tym samym prawo do przeniesienia środków z krajowego systemu ubezpieczenia społecznego do systemu emerytalnego Wspólnot, jest związane z posiadaniem przez urzędnika Wspólnot co najmniej dziesięcioletniego okresu zatrudnienia. Na potrzeby celów symulacji przyjęto bardzo ostrożne założenie, że wszyscy urzędnicy dokonujący przeniesienia do wspólnot czynią to pod koniec swojej kariery zawodowej, po wspomnianym wyżej dziesięcioletnim okresie

zatrudnienia we Wspólnotach, poprzedzonym trzydziestoletnim okresem pracy w Polsce.

Ze względu na fakt, że przeniesienie możliwe jest tylko raz należy oczekiwać, że przeniesienie będzie dokonywane pod koniec kariery zawodowej danego urzędnika, w celu ograniczenia ryzyka nabycia uprawnień, które nie będą mogły podlegać przetransferowaniu. Ponieważ większość Polaków zatrudnionych w strukturach europejskich to osoby stosunkowo młode, należy oczekiwać, że znacząca część transferów będzie dokonywana w dalekiej przyszłości. Jednak na potrzeby symulacji przyjęto, że rozkład transferów będzie równomierny, to znaczy, że w każdym roku bezpośrednio przed przejściem na emeryturę przez jedną dziesiątą ogółu zatrudnionych urzędników. Jest to kolejne założenie mające na celu ostrożną kalkulację skutków budżetowych rozwiązań zawartych w projektowanej ustawie w najbliższych latach. Od chwili akcesji Komisja Europejska przekazuje Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych wnioski osób zainteresowanych dokonaniem przeniesienia do Wspólnot. Do chwili obecnej faktycznie wpłynęło sześć takich wniosków, jednak część zainteresowanych urzędników wiedząc o braku faktycznej możliwości przeniesienia może się wstrzymać z rozpoczęciem procedury dokonania przeniesienia.

Obecnie w strukturach europejskich zatrudnionych jest 402 urzędników, którzy potencjalnie będą uprawnieni do dokonania przeniesienia do Wspólnot. Warunkiem nabycia praw w systemie emerytalnym Wspólnot jest co najmniej dziesięcioletni okres zatrudnienia. Ze względu na krótki okres czasu, który upłynął od momentu przystąpienia Polski do Unii Europejskiej, można z dużą dozą prawdopodobieństwa przyjąć, że znaczna część tych urzędników nie spełnia obecnie warunku stażowego, jednak ze względu na brak wiarygodnych danych w tym zakresie przyjęto, że prawa do przeniesienia nabyła cała wymieniona grupa urzędników.

Według danych przedstawionych przez Komisję Europejską liczba urzędników z nowych państw członkowskich ma do roku 2010 ulec w przybliżeniu podwojeniu. Na potrzeby symulacji przyjęto, że przyrost ten w latach 2008-2010 będzie miał charakter liniowy.

Po przyjęciu Rumunii i Bułgarii liczba ludności Unii wzrosła do 493 mln. Liczba urzędników zatrudnionych obecnie we wszystkich strukturach Wspólnot wynosi

obecnie ok. 40 tys. Istnieją plany ograniczenia poziomu zatrudnienia w strukturach Wspólnot, niemniej za racjonalne można uznać przyjęcie założenia, że poziom zatrudnienia pozostanie na wskazanym wyżej poziomie w długim okresie. Według szacunków Głównego Urzędu Statystycznego w końcu 2006 r. Polska liczyła nieco ponad 38,6 mln, co stanowi około 7,8% całej ludności Unii. Oznaczałoby to, że docelowo w strukturach Wspólnot zatrudnionych będzie około 3100 urzędników z Polski. Przy założeniu liniowego przyrostu liczby urzędników z Polski taki poziom zatrudnienia osiągnięty zostałby w 2022 r.

Brak jest również jakichkolwiek informacji odnośnie do przebiegu okresów składkowych wymienionej grupy urzędników. Na potrzeby symulacji przyjęto więc skrajnie pesymistyczne założenie, że urzędnicy ci podejmują zatrudnienie w strukturach europejskich, jak wspomniano wyżej, po trzydziestoletnim okresie zatrudnienia w Polsce związanym ze stałym odprowadzaniem składki w dwu i półkrotności przeciętnego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, wyrażonej w wartościach bieżących. Przyjęte na potrzeby symulacji, na podstawie danych GUS¹ przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw w grudniu 2005 r. wyniosło 2789 zł (po zaokrągleniu do pełnych złotych). Jako kolejne założenie upraszczające przyjęto, że stopa procentowa składki na ubezpieczenie emerytalne wynosi w całym okresie jej odprowadzania 19,52% i pominięto problem podziału składki w przypadku ubezpieczonych będących członkami otwartych funduszy emerytalnych. Jest to kolejne założenie mające na celu dokonanie oceny skutków w sposób możliwie ostrożny.

Jednostkowa kwota przeniesienia przyjęta na potrzeby symulacji równa jest więc iloczynowi dwu i półkrotności przeciętnego wynagrodzenia ($2,5 \cdot 2789$ zł), stopy składki emerytalnej (0,1952) i liczby okresów składkowych ($12 \cdot 30$) i wynosi 489.972 złotych.

Założono, że całkowity okres aktywności zawodowej urzędnika będzie wynosił 40 lat, z czego 30 lat spędzi on w Polsce, a jedynie ostatnie 10 w instytucji

---

¹ Na podstawie M.P. z 2006 r. Nr 6, poz. 102

Wspólnot. Przyjęto, że rozkład wniosków o dokonanie przeniesienia będzie miał w ciągu tych 10 lat charakter liniowy. W konsekwencji na potrzeby symulacji przyjęto, że corocznie przeniesienia dokonywać będzie 10% uprawnionych. Jest to jak się wydaje kolejne pesymistyczne założenie, ponieważ jest ono konsekwencją opisaną wyżej tezy, dotyczącej bardzo krótkiego okresu służby urzędnika w strukturach Wspólnot.

Celem symulacji jest określenie wpływu realizacji projektowanej ustawy na poziom wydatków i dotacji ze strony budżetu państwa do Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W ostatnich latach całkowite przychody Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz dotacja do tego funduszu przedstawiały się w sposób uwidoczniiony w poniższej tabeli.

Przychody i dotacja całkowita budżetu państwa do Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w latach 2004 –2006, w mln zł

	2004	2005	2006 /planowane/
Przychody Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, wpływy	107.713	110.981	116.955
Dotacja	22.959	20.112	23.356

Źródło: Zakład Ubezpieczeń Społecznych

Na podstawie przedstawionych wyżej założeń można określić wpływ realizacji przepisów projektowanej ustawy na poziom przychodów i dotacji do Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Na potrzeby symulacji wykorzystano najświeższe dostępne obecnie dane dotyczące planu na rok 2006.

- Wartość transferów w relacji do planowanych przychodów i dotacji do Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w 2006 r.

	2008	2009	2010	2022
Liczba urzędników uprawnionych do transferu	402	603	804	3100
Dokonujący transferu	40	60	80	310
Jednostkowa kwota transferu przyjęta na potrzeby symulacji /w mln zł/	0,489972			
Wartość transferów w danym roku /w mln. zł/	20	30	39	152
wartość transferów w relacji do planowanych przychodów FUS w 2006 r. (%)	0,017	0,025	0,034	0,130
wartość transferów w relacji do planowanych dotacji do FUS w 2006 r. (%)	0,08	0,13	0,17	0,65

Źródło: opracowanie własne

Należy podkreślić, że przedstawiona symulacja może być obciążona dużym błędem, ponieważ bardzo niepewne są szacunki dotyczące zgromadzonego przez urzędników kapitału równoważnego uprawnieniom emerytalnym zarówno w polskim systemie emerytalnym, jak i systemie emerytalnym struktur europejskich. Mimo to, ze względu na bardzo ostrożne założenia przyjęte na potrzeby symulacji nie należy oczekiwać, że realizacja przepisów projektowanej ustawy doprowadzić może do poważnego zagrożenia wypłacalności Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a tym samym potrzeby istotnego zwiększenia zasilenia tego funduszu ze środków budżetu państwa.

Hipotetyczna kwota przeniesienia wynosiłaby w rozpatrywanym pesymistycznym wariantcie od kilku do kilkudziesięciu setnych procenta całkowitej dotacji budżetu państwa do Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Dokonując ostatecznej oceny wyników symulacji należy jeszcze raz podkreślić, że dla jej celów przyjęto skrajnie, aby nie powiedzieć nierealistycznie, ostrożne założenia dotyczące kosztów realizacji przepisów projektowanej ustawy dla Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Pomimo przyjęcia bardzo konserwatywnych założeń odnośnie do wpływu środków z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych do funduszu emerytalnego struktur europejskich wpływ realizacji rozwiązań Regulaminu na poziom wydatków Funduszu

Ubezpieczeń Społecznych oraz dotacji budżetu państwa do tego funduszu będzie marginalny. Zgodnie z informacją przekazaną przez ZUS w celu obsłużenia przeniesienia praw emerytalnych urzędników Wspólnot Europejskich konieczna będzie modyfikacja systemów informatycznych, przy czym na obecnym etapie uzgodnień merytorycznych nie można jeszcze oszacować wielkości kosztów z tym związanych.

Ze względu na konstrukcję projektowanej ustawy i systemu emerytalnego urzędników Wspólnot należy oczekiwać, że przeniesienie do Wspólnot będzie następowało przed osiągnięciem wieku emerytalnego przez urzędnika. Możliwe jest bowiem tylko jednokrotne przeniesienie, zaś dokonanie przeniesienia uzupełniającego wymaga uzyskania urlopu z przyczyn osobistych w instytucji Wspólnot lub oddelegowania w trakcie służby w instytucji Wspólnot.

Natomiast przeniesienie ze Wspólnot, będzie skutkowało zwiększeniem dochodów FUS. Z jednej strony będzie to efektem zasilenia samą kwotą przeniesienia, z drugiej natomiast, przynajmniej potencjalnie, skutkiem wnoszenia nowych składek.

Dlatego należy oczekiwać, że od strony dochodowej wpływ realizacji projektowanej ustawy będzie neutralny lub pozytywny. Koszty natomiast będą generowane po stronie wydatkowej.

Wobec tego należy oczekiwać, że w związku z realizacją projektowanej ustawy nie wystąpi zmniejszenie dochodów jednostek sektora finansów publicznych w stosunku do wielkości wynikających z obecnie obowiązujących przepisów.

Transfery będą dokonywane także z Funduszu Emerytalno-Rentowego KRUS. Fundusz emerytalno-rentowy jest w znacznym stopniu dotowany z budżetu państwa, jednakże z uwagi na fakt, że transfer praw emerytalnych z tego funduszu będzie dotyczyć tylko części ubezpieczeniowej świadczenia emerytalnego (części składkowej) nie wpłynie on w sposób istotny na wzrost dotacji budżetowej do tego funduszu.

W celu przeprowadzenia symulacji należy przyjąć założenie, że podjęcie zatrudnienia przez urzędnika w strukturach europejskich w większości przypadków będzie następować po pewnym przebytych okresie zatrudnienia w Polsce (np. w urzędach administracji publicznej), z tytułu którego urzędnik

podlegał w Polsce ubezpieczeniu powszechnemu, a nie rolnemu, nawet jeżeli jednocześnie prowadził działalność rolniczą. Jednocześnie należy założyć, że w okresie swojej aktywności zawodowej osoba ta mogła również przez jakiś okres podlegać ubezpieczeniu społecznemu rolników. Ubezpieczeniem tym obejmuje się bowiem osoby stale pracujące w gospodarstwie rolnym już od 16 roku życia.

Ponieważ do symulacji skutków budżetowych dla Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przyjęto, że urzędnicy podejmują zatrudnienie w strukturach europejskich po trzydziestoletnim okresie ubezpieczenia w Polsce, można zatem przyjąć, że połowa tego okresu przypada na ubezpieczenie społeczne rolników. Zakładając, że z transferu praw emerytalnych z KRUS zechce skorzystać przeciętnie 40 osób rocznie, to wzrost dotacji budżetowej z tego tytułu do Funduszu Emerytalno-Rentowego nie przekroczy kwoty 1 mln zł rocznie. Dotacja budżetowa do systemu rolnego kształtuje się na poziomie ok. 15 mld zł rocznie. Kwota ta obejmuje przeniesienie ekwiwalentu praw oraz koszty obsługi tego procesu.

W związku z przedstawioną wyżej oceną całkowite koszty realizacji projektowanej ustawy, przy przyjęciu przyjętych założeń szacować należy na poziomie od 21 mln złotych w pierwszym roku obowiązywania do 153 mln złotych w roku 2022.

Projekt jest zgodny z prawem Unii Europejskiej. Projekt nie podlega notyfikacji Komisji Europejskiej w myśl przepisów dotyczących sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych.

Zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414) projekt został udostępniony na stronach urzędowego informatora teleinformatycznego – Biuletynu Informacji Publicznej. Żaden podmiot nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem ustawy w trybie przepisów o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa.

URZĄD
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ STANU

Ewa Ośniecka - Tamecka

Min.EOT/1844 /2007/DP/kma

Warszawa, 22.07. 2007 r.

Pani
Jolanta Rusiniak
Sekretarz Rady Ministrów

Opinia o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o przeniesieniu praw emerytalnych urzędników Wspólnot Europejskich, wyrażona na podstawie art. 2, ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz. 494) przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Ewę Ośniecką - Tamecką, działającą z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej

Szanowna Pani Minister,

W związku z przedłożonym projektem ustawy (pismo nr RM-10-117-07), pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem,

Do uprzejmej wiadomości:
Pani Anna Kalata
Minister Pracy i Polityki Społecznej